

**KOTKA
JOLLEVRAKET
(1114)
Fältarbetsrapport
16-17.3.2005**

Museiverket 2005
Marinarkeologiska enheten
Forskare Stefan Wessman

Kotka

Jollevraket

Id: 1114

Basuppgifter

Signum: 14:9

Andra namn: H7

Fornlämningstyp: Vrak (trä)

Datering: 1700-tal

Dateringsgrund: Vraket ligger i området för slaget vid Svensksund

Skyddsstatus: Lämningen är klassad som fornlämning

Skyddskriterium: över 100 år

Beskrivning: Vrakets längd ungefär 30m. Vrakets bågge sidor har brutits löst och fallit ned på botten. I fören ligger stäven på botten. I fören finns också ett söndrigt bråspel samt en stor tegelhög som visar var köket funnits. Bredvid tegelhögen finns dessutom ett nitat vattenkärl av metall. På styrbord sida akter om midskepps finns en kanon på lavett, den synliga delen av eldröret är 2,7m.

Vraket har fått sitt namn av en 3,7m lång jolle som ligger för om vraket och delvis under vrakets nedfallna förstäv. I vraket finns en hel del lösa föremål så som jungfrur och block samt andra delar av riggen.

Lägesuppgifter

Pkoo/YKJ: 6702323

Ikoo/YKJ: 3499133

Lat/WGS84: 60.4319

Long/WGS84: 26.9811

Djup max: 12

Djup min: 5

Noggrannhet med vilken lämningen lokaliserats: < 10m

Lokalisering: Lämningen har lokaliserats med MapInfo

Grund för lokalisering: GPS- koordinater

Läge: Vraket ligger mellan Lehmänsaari och Kokourinkari, ungefär 100m sydost om det såkallade Mariavraket (Id 1109) och 20m söder om Kanonslupsvraket (Id 1116).

Övrigt

Bevaringsgrad:

Beskrivning av bevaringsgraden: Nedbrutet

Historia: Vraket hittades sommaren 1992 vid inventering av havsbotten på stället där slaget vid Svensksund stod. För inventeringsarbetet stod Kymmenedalens landskapsmuseum i samarbete med GTK.

Källor: Marinarkeologiska enhetens register för undervattensfynd. Marko Röhr (reg.): HYLTY (8-delad tv-serie, del 8). Marko Röhr Productions 1996.

Registerlänkar:

FÄLTARBETE VID JOLLEVRAKET DEN 16-17.3.2005

Bakgrund

Våren 2004 beslöt Marinarkeologiska enheten att ta träprover från det så kallade Jollevraket för att fastställa vrakets ålder genom dendrokronologisk datering. Vrakets tros vara ett ryskt örlogsfartyg som sjunkit i samband med striderna vid Svensksund 1789-90. Sommaren 2004 höll dykarklubben H2O ett dokumentationsläger på vraket, under lägret ritades och videofilmades vraket delvis efter instruktioner från Marinarkeologiska enheten.

Personal

I fältarbetet deltog fyra personer från Marinarkeologiska enheten/Finlands sjöhistoriska museum; forskningsbiträde Mari Salminen, arbetsmästare Simo Nyrönen och Pekka Paanasalo samt forskare Stefan Wessman. Tjänstehjälp för utförande av fältarbetet begärdes av Finska vikens sjöbevakningssektion som ställde upp med en luftkuddefarkost för transporterna.

Fältarbetet

Åtta prover sågades ur skrovet eller ur lösa vrakdelar tillhörande skrovkonstruktionen (se bilaga 1). Proverna valdes så att de representerade olika delar av skrovet, två prov togs vardera ur bordplankor (prov D1, D5), spant (D2, D7), däcksbalkar (D3, D4) och berghult (D6, D8).

Först valdes provtagningsställena noggrant genom en visuell bedömning av träet. Provtagningsställena märktes ut med plastbrickor numrerade D1 – D8 som fästes med buntband i timret som provet togs ur.

Prov D1, D2 och D3 togs så att ändan på respektive bordplanka, spant och däcksbalk sågades av och togs med. De övriga proverna hämtades upp varvid

ett lämpligt prov sågades på isen och sedan lades resten av biten tillbaka i det ursprungliga läget.

Alla provtagningsställena märktes in både på översiktsplanen av vraket. Efter att alla åtta proven tagits videofilmades provtagningsställena. Samtidigt kontrollerades också att plastbrickorna provtagningsställena är utmärkta med satt stadigt.

Efterarbete

Efter fältarbetet fotograferades alla skeppstimren, ritning ansågs inte vara nödvändigt eftersom de flesta proven redan sågats färdigt i fält. Samtidigt gjordes en skild katalog över timren där de beskrivs mer i detalj (se bilaga 2).

Efter att timren fotograferats sågades de slutliga dendroproverna ur dem.

OBS! Filmen med fotodokumentationen av timren brast i kameran och kunde därför inte framkallas.

Otryckta källor:

Tulonen Essi 2004: H2O Meriarkeologialeiri, Kotka, Ruotsinsalmi, "Jollahylky"
27.6- 3.7.2004

Bilagor:

- Bilaga 1: Översiktskarta över vraket
- Bilaga 2: Katalog över dendroproven från Gråharunvraket
- Bilaga 3: Videokatalog

22.3.2005 Stefan Wessman

Katalog över dendroprover tagna 16-17.3.2005 Jollevraket (1114)

Dendroprov 1a

Del av bordläggningsplanka från styrbords sida nära fören
Längd 50cm, bredd 26cm, tjocklek 7,5cm

Del av bordläggningsplanka sågad ur den förligaste delen av styrbords sida. Plankan har fyra genomgående spikhål. Bägge sidor är svårt eroderade och saknar original yta.

Bild: OBS! Filmen med fotodokumentationen av proverna brast i kameran och kunde inte framkallas.

Dendroprov 1b

Provbit tagen ur samma bordplanka som 1a, men på ett annat ställe.

Dendroprov 2

Ända av spant från styrbords sida nära fören
Längd 42cm, bredd 35cm, höjd 14cm.

Ända av spant sågad från styrbords sida nära fören. Spantet har 3 genomgående spikhål men inga dymlingar. Insidan svårt eroderad.

Dendroprov 3

Ända av däcksbalk midskepps
Längd 62cm, bredd 28cm, höjd 21cm

Ända av däcksbalk från babords sida midskepps. Ett spikhål i främre sidan.

Dendroprov 4

Del av däcksbalk från babords sida nära aktern
Längd 20cm, bredd 30cm, höjd 21cm

Del av däcksbalk sågad ur en av de aktersta däckbalkarna på babords sida.

Dendroprov 5

Del av bordläggningsplanka från babords sida midskepps.
Längd 82cm, bredd 26cm, tjocklek 7cm

Del av bordläggningsplanka sågad ur babords sida midskepps. Bordplankan har två genomgående spikhål och en kvarsittande trädymling, diameter 35mm.

Dendroprov 6

Del av berghult
Längd 22cm, bredd 24cm, höjd 12cm

Del av berghult sågad från den yttre sidan (ovansidan) av babords sida som brutits löst från det övriga vraket och ligger på bottnet bredvid vraket. Provtagningsstället är ungefär mitt på delen.

Dendroprov 7

Del av spant sågad ur ett spant på babords sida nära fören.
Längd 27cm, bredd 21cm, höjd 17cm.

En bit av ett spant sågad ur tjockaste stället på spantet. Ett genomgående dymlingshål, diameter 40mm. Undersidan delvis eroderad.

Dendroprov 8

Del av berghult från babords sida längst akterut
Längd 23cm, bredd 26cm, höjd 12cm

Del av berghult sågat från babords sida (se prov 6). Provet sågades ur den aktersta delen av berghultet.

Videoluettelo

D.num 200504 Kotka Luetteloinut: Mari Salminen

Meriarkeologia Jollahylky

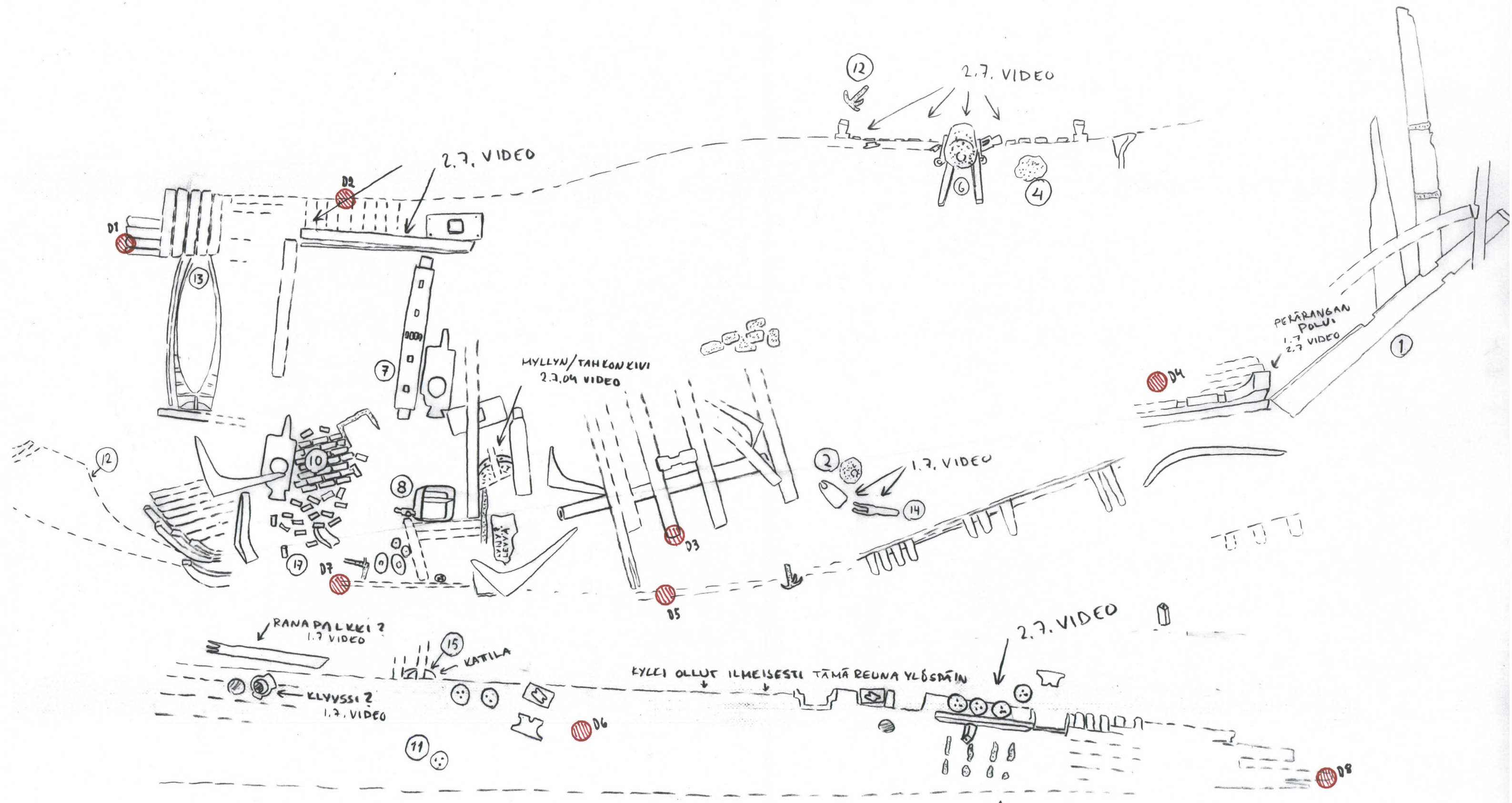
MiniDV-nauha Meriarkeologian yksikön Jollahylystä ottamien dendronäytteiden (D1-D7) paikoista.

Kuvaaja / Operaattori Simo Nyrönen **Kuvaus pvm.** 17.3.2005

Aika	Sijainti	Kohde
00:00:00	Keula	Nauhoitus alkaa laskeuduttaessa tiilikasan ja vesisäiliön kohdalle.
00:00:39	Keula, styyrpuuri	Pienen pohja-aineksella täyttyneen apuveneen keulaosa.
00:01:10	Keula, styyrpuuri	Dendronäytteen D1 (kylkilautaa) ottopaikka, kyljen kappaleesta, joka on osittain apuveneen keulan päällä.
00:01:57	Keula, styyrpuuri	Dendronäytteen D2 (kaarta) ottopaikka samasta kyljen kappaleesta.
00:02:48	Keula, keskilaiva	Ankkuripelin paapuurin puoleinen pääty.
00:02:58	Keula, paapuri	Vesisäiliö.
00:03:18	Keskellä hylkyä	Dendronäytteen D3 (palkkia) ottopaikka. Edetään hylyn keskellä kohti perää.
00:04:42	Keskellä hylkyä	Dendronäytteen D4 (palkkia) ottopaikka.
00:05:08	Paapuri, laita	Palataan takaisin keulaan päin seuraten paapuurin puoleista pystyssä olevaa kylkeä.
00:06:06	Paapuri, laita	Ylitetään paapuurin puolella olevat ammuksat yms. pienet esineet.
00:06:13	Keula, paapuri	Dendronäytteiden sahaamisessa käytetyt sahat vesisäiliön vierellä. Sahojen alla/vierellä näkyy mm. taipunutta metallilevyä.
00:06:23	Paapuri, laita	Palataan takaisin perää kohden paapuurin laitaa seuraten.
00:06:50	Paapuri, laita	Dendronäytteen D5 (ulkolaudoitusta) ottopaikka pystyssä olevasta kyljestä.
00:07:20	Keula, paapuri	Takaisin keulaan päin, pohjalla kyljen ulkopuolella olevia rakenneosia yms.
00:07:45	Keula, paapuri	Dendronäytteen D6 (palkkia) ottopaikka pohjalla olevassa "kasassa". Ympärillä näkyy mm. takilan osia, ainakin yksi plokki.
00:08:19	Keula, paapuri	D6 lähikuvassa, vierellä näkyy rakenneosien välissä tiili.
00:08:37	Keula, paapuri	Dendronäytteen D7 (kaarta) ottopaikka samassa "kasassa". Pystyssä olevan kyljen alas tippunut kaari.
00:09:24	Keula, paapuri	Noustaan suoraan ylöspäin kylkeä seuraten, kyljen sisäpuolella vesisäiliö. Vesisäiliön edessä paljon pientä sälää, mm. ammuksia.
00:09:41		Kuvaus loppuu.

PIKAKOPIO JOLLAHYLYN TYÖPIIRROKSESTA VIDEOKATSELUA VARTEN.
1:75

KRUSTIA

SB LAIDALLA TYEIN VIERESSÄ
LAIDANALLA VASTAAVA RUSTI
LAIDAN JA POHJAN VÄLISSÄ - EI JUMPRWA
NÄKY 2.7.04 VIDEOILLA